EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 6.7.2010
SEC(2010) 881 definitief

ADVIES VAN DE COMMISSIE

betreffende het bestaan van een buitensporig tekort in Bulgarije

ADVIES VAN DE COMMISSIE

betreffende het bestaan van een buitensporig tekort in Bulgarije

DE TOEPASSING VAN HET STABILITEITS- EN GROEIPACT IN DE HUIDIGE CRISISSITUATIE

1. Tal van EU-lidstaten worden thans geconfronteerd met overheidstekorten die hoger liggen dan de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3% van het bbp. De vaak ernstige verslechtering van zowel de tekort- als de schuldsituatie moet worden gezien tegen de achtergrond van de mondiale financiële crisis zonder weerga en de ongekende economische neergang in 2008/2009. Diverse factoren spelen een rol. Ten eerste resulteert de economische neergang in afnemende belastingontvangsten en stijgende uitgaven voor sociale uitkeringen (zoals werkloosheidsuitkeringen). Ten tweede heeft de Commissie, in het besef dat in de huidige buitengewone economische situatie een belangrijke rol voor het begrotingsbeleid is weggelegd, in haar Europees economisch herstelplan van november 2008, dat in december 2008 door de Europese Raad is onderschreven, opgeroepen tot het geven van een budgettaire stimulans aan de economie. In het plan wordt uitdrukkelijk gesteld dat de stimulans goed getimed, doelgericht en tijdelijk moet zijn en van lidstaat tot lidstaat dient te verschillen omdat de lidstaten in uiteenlopende posities verkeren wat de houdbaarheid van de overheidsfinanciën en het concurrentievermogen betreft. Volgens het plan moet de stimulans worden teruggedraaid wanneer het economische klimaat verbetert. Ten slotte hebben verscheidene landen maatregelen getroffen om de financiële sector te stabiliseren. Sommige van deze maatregelen zijn van invloed geweest op de schuldsituatie of houden een risico op hogere tekorten en een hogere schuld in de toekomst in, al is het niet uitgesloten dat een deel van de kosten van de overheidssteun in de toekomst wordt terugverdiend.

2. Het stabiliteits- en groeipact schrijft voor dat de Commissie de buitensporigtekortprocedure (BTP) moet inleiden als het tekort van een lidstaat uitstijgt boven de referentiewaarde van 3% van het bbp. De in 2005 in het stabiliteits- en groeipact aangebrachte wijzigingen moeten ervoor zorgen dat bij alle stappen in de BTP met name de economische en budgettaire achtergrond ten volle in aanmerking wordt genomen. Op deze wijze verschaft het stabiliteits- en groeipact een kader dat, met inachtneming van de economische situatie, het overheidsstreven naar een spoedige terugkeer naar solide begrotingssituaties ondersteunt en aldus de houdbaarheid van de overheidsfinanciën op lange termijn garandeert.

JURIDISCHE ACHTERGROND

3. Artikel 126 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in een buitensporigtekortprocedure (BTP). Deze procedure wordt nader gepreciseerd in Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad over de bespoediging en

verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten[1], die deel uitmaakt van het stabiliteits- en groeipact.

4. Overeenkomstig artikel 126, lid 2, van het Verdrag dient de Commissie op basis van de volgende twee criteria na te gaan of de hand wordt gehouden aan de begrotingsdiscipline: a) of de verhouding tussen het voorziene of feitelijke overheidstekort en het bruto binnenlands product (bbp) de referentiewaarde van 3% van het bbp overschrijdt (tenzij hetzij de verhouding in aanzienlijke mate en voortdurend is afgenomen en een niveau heeft bereikt dat de referentiewaarde benadert, hetzij de overschrijding van de referentiewaarde slechts van uitzonderlijke en tijdelijke aard is en de verhouding dicht bij de referentiewaarde blijft) en b) of de verhouding tussen de overheidsschuld en het bbp de referentiewaarde van 60% van het bbp overschrijdt (tenzij de verhouding in voldoende mate afneemt en de referentiewaarde in een bevredigend tempo benadert).

5. Artikel 126, lid 3, van het Verdrag bepaalt dat indien een lidstaat niet voldoet aan deze of aan een van deze criteria, de Commissie een verslag dient op te stellen. In het verslag moet er tevens rekening mee worden gehouden of het overheidstekort groter is dan de investeringsuitgaven van de overheid en moeten alle andere relevante factoren in aanmerking worden genomen, met inbegrip van de economische en budgettaire situatie van de lidstaat op middellange termijn.

6. Op basis van de door de Bulgaarse autoriteiten in april 2010[2] medegedeelde en daarna door Eurostat[3] gevalideerde gegevens en gezien de voorjaarsprognoses 2010 van de diensten van de Commissie heeft de Commissie overeenkomstig artikel 126, lid 3, VWEU op 12 mei 2010 een verslag met betrekking tot Bulgarije aangenomen[4].

7. Vervolgens heeft het Economisch en Financieel Comité overeenkomstig artikel 126, lid 4, van het Verdrag op 27 mei 2010 advies uitgebracht over het verslag van de Commissie.

8. Krachtens artikel 126, lid 5, van het Verdrag moet de Commissie advies uitbrengen aan de Raad indien zij van oordeel is dat er in een lidstaat een buitensporig tekort bestaat of kan ontstaan. Om te concluderen of er een buitensporig tekort bestaat of kan ontstaan, dient naar de mening van de Commissie rekening te worden gehouden met: i) de bevindingen van haar verslag overeenkomstig artikel 126, lid 3, en ii) het

---

1 PB L 209 van 2.8.1997, blz. 6. In het verslag wordt ook rekening gehouden met de "Specifications on the implementation of the Stability and Growth Pact and guidelines on the format and content of stability and convergence programmes" (specificaties inzake de uitvoering van het stabiliteits- en groeipact en richtsnoeren over de opzet en inhoud van stabiliteits- en convergentieprogramma's), door de Raad (Ecofin) op 10 november 2009 bekrachtigd, en beschikbaar op: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

2 Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 479/2009 van de Raad moeten de lidstaten de Commissie tweemaal per jaar in kennis stellen van hun voorziene en feitelijke overheidstekorten en schuldniveaus. De meest recente kennisgeving van Bulgarije is te vinden op: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/government_finance_statistics/excessive_deficit/edp_notification_tables.

3 Eurostat News Release nr. 55/2010 van 22 april 2010.

4 Alle BTP-documenten voor Bulgarije zijn te vinden op de volgende website: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/index_en.htm.

advies van het Economisch en Financieel Comité over dit verslag. Op basis van deze elementen heeft de Commissie een aantal overwegingen voor Bulgarije opgesteld.

OVERWEGINGEN BETREFFENDE BULGARIJE

9. Volgens de gegevens die de Bulgaarse autoriteiten in april 2010 hebben meegedeeld, bedroeg het overheidstekort in Bulgarije in 2009 3,9% van het bbp, waarmee het boven de referentiewaarde van 3% van het bbp uitkwam. In het verslag dat de Commissie overeenkomstig artikel 126, lid 3, heeft opgesteld, werd geconstateerd dat het tekort niet dicht bij de referentiewaarde van 3% van het bbp is uitgekomen, maar dat de overschrijding van de referentiewaarde kan worden aangemerkt als uitzonderlijk in de zin van het Verdrag en het stabiliteits- en groeipact. Het tekort vloeit met name voort uit een ernstige economische neergang in de zin van het Verdrag en het stabiliteits- en groeipact, aangezien de Bulgaarse economie zwaar is getroffen door de wereldwijde economische en financiële crisis en het negatieve jaarlijkse bbp-groeipercentage in volume in 2009 5% bedroeg. Bovendien zou de overschrijding van de referentiewaarde niet als tijdelijk kunnen worden beschouwd. Volgens de voorjaarsprognose 2010 van de diensten van de Commissie zal het overheidstekort uitgaande van een ongewijzigd beleid reeds in 2010 dalen tot onder de referentiewaarde dankzij de stabilisatie van de economie en als gevolg van de dankzij de stabilisatie van de economie en als gevolg van de einde maart 2010 door de regering aangekondigde budgettaire consolidatiemaatregelen. In een op 22 juni 2010 ingediende kennisgeving hebben de Bulgaarse autoriteiten het geplande tekort voor 2010 herzien tot 3,8% van het bbp, een percentage dat hoger ligt dan en niet in de buurt blijft van de referentiewaarde. Er is derhalve niet voldaan aan het tekortcriterium van het Verdrag.

10. Uit de gegevens van de BTP-kennisgeving van april 2010 blijkt dat de bruto overheidsschuld met 14,8% van het bbp in 2009 ver beneden de referentiewaarde van 60% van het bbp blijft. Volgens de voorjaarsprognoses 2010 van de diensten van de Commissie stijgt de schuldquote in de periode 2010-2011, maar blijft zij lager dan 19% van het bbp. In een op 22 juni 2010 ingediende kennisgeving hebben de Bulgaarse autoriteiten de geplande schuld voor 2010 herzien tot 15,3% van het bbp. Er is voldaan aan het schuldcriterium van het Verdrag.

11. Overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag en het stabiliteits- en groeipact heeft de Commissie in haar verslag ook "relevante factoren" onderzocht. Conform het stabiliteits- en groeipact kunnen deze factoren alleen in aanmerking worden genomen bij de stappen die leiden tot het besluit over het al dan niet bestaan van een buitensporig tekort, indien is voldaan aan de tweeledige voorwaarde dat het tekort dicht bij de referentiewaarde blijft en dat de overschrijding van de referentiewaarde van tijdelijke aard is. In het geval van Bulgarije is niet aan deze tweeledige voorwaarde voldaan. Op zich kunnen de relevante factoren in het onderhavige geval algemeen genomen als gunstig worden beschouwd.

12. Het advies dat het Economisch en Financieel Comité overeenkomstig artikel 126, lid 4, van het Verdrag heeft uitgebracht, spoort met de beoordeling in het verslag dat de Commissie op grond van artikel 126, lid 3, heeft opgesteld over het bestaan van een buitensporig tekort.

CONCLUSIE

13. Naar aanleiding van het toezicht op de begrotingssituatie in Bulgarije en met name het onderzoek naar de naleving van de criteria van artikel 126, lid 2, heeft de Commissie een verslag opgesteld overeenkomstig artikel 126, lid 3, van het Verdrag. Gelet op haar verslag en het advies van het Economisch en Financieel Comité alsook op de informatie die in de herziene, op 22 juni 2010 ingediende BTP-kennisgeving is opgenomen, is de Commissie van oordeel dat in Bulgarije een buitensporig tekort bestaat.

14.